

Közbiztonsági Ideiglenes Bizottság
Előterjesztés tárgy: Koldulás szabályozása
Előterjesztést készítette: Szücsné Smolek Erika kodifikátor

I. 2012. május 29-én érkezett a Polgármesteri Hivatalba Belvárosi Plébániáról Bacsmai László plébános úrtól egy kérelem, hogy az önkormányzat hozzon rendeletet a koldulás tilalmáról. A kérelem az előterjesztés mellékletét képezi.

II. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 185. §-ában került szabályozásra a koldulás, az alábbiak szerint:

„185. § (1) Aki gyermekkorú személy társaságában koldul, szabálysértést követ el.

(2) Aki közterületen vagy nyilvános helyen, olyan módon koldul, hogy a járókelőket, illetve a nyilvános helyen jelenlévőket pénz átadása céljából leszólítja, továbbá az is, aki házról házra, illetve lakásról lakásra járva kéreget, szabálysértést követ el.

(3) A szabálysértési hatóság, valamint a helyszíni bírságolásra jogosult szerv vagy személy haladéktalanul értesíti az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés tényéről, az érintett gyermek és az elkövető adatairól a gyermek lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.”

A koldulás önmagában nem jogellenes, hiszen a szabálysértési jogszabályok csak két jogtárgyat támadó változatot büntetnek, a gyermekkel való koldulást, illetve az ún. zaklató módon végzett kéregetést. Vagyis a törvény szabálysértésnek tekinti, ha az elkövető gyermeket bűjt fel koldulásra, illetve ha vele együtt követi el a cselekményt, illetőleg ha közterületen vagy nyilvános helyen másokat zaklató módon koldul. A jelenlegi szabályozás szerint csak a „zaklató módon” való koldulás a jogszerűtlen, a „néma” koldulás nem minősül szabálysértésnek.

III. Az Sztv. 2012. április 15-én lépett hatályba, és ezzel egyidejűleg hatályon kívül helyezte a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvényt és az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendeletet. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése az Sztv. 254. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján 2012. május 30-ai ülésén a 32/2012.(V.31.) önkormányzati rendeletben hatályon kívül helyezte az egyes önkormányzati rendeletekben található szabálysértési rendelkezéseket. Az általános szabálysértési hatóságként eljáró jegyzőtől átkerültek a fenti dátummal (2012. április 15.) a hatáskörök a kormányhivatalhoz, másrészt pedig megszűnt az önkormányzatoknak azon jogosítványa, hogy az önkormányzati rendeletekben foglalt szabályok érvényesülése érdekében szabálysértési tényállásokat alkossanak.

17 darab olyan önkormányzati rendelete volt az önkormányzatnak, amiben szabálysértési tényállás szerepelt, így ezeket kellett hatályon kívül helyezni.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) azonban biztosítja az önkormányzatok számára, hogy a megszűnt önkormányzati szabálysértési rendeletalkotási jogosultság helyett a tiltott, közösségellenes magatartások esetében közigazgatási bírságot megállapító önkormányzati rendeletet alkossanak. Az Möt. 51. § (4) bekezdése új feladatkörként definiálja, hogy az önkormányzat helyi rendeletben meghatározhat tiltott, közösségellenes magatartásokat, amely magatartás elkövetőjével szemben ötvenezer forintig terjedő helyszíni bírság, illetve százötvenezer forintig terjedő közigazgatási bírság kiszabása rendelhető el, amely a 100 %-ban az önkormányzat saját bevételét képezi. Az Möt. 143. § (4) bekezdés e) pontja értelmében az önkormányzat képviselő-testülete felhatalmazást kap, hogy önkormányzati rendeletben

határozza meg a kirívóan közösségellenes magatartásokat, valamint a magatartás elkövetőjével szembeni pénzbírság kiszabásának szabályait.

A tiltott, közösségellenes magatartások felmérése a korábbi tényállások, illetve az új szabályozás figyelembevételével megkezdődött a Hivatalban. Egyelőre a helyi rendeletalkotás kapcsán több tisztázatlan, jogértelmezési kérdés merül fel. Egyrésztől túlzás valamennyi korábbi helyi rendelet alapján szabálysértésnek minősülő cselekményt kirívóan közösségellenes magatartásnak minősíteni, hiszen eddig kisebb súlyú cselekmények is minősülhettek szabálysértésnek. Bár az Möt. nem határozza meg a fogalmat, mégis a jogalkotói szándékra a szóhasználatból következtetni lehet. Másrésztől számos korábban szabálysértési rendelkezés az új, hatályos törvény alapján 2012. április 15. napjától már nem minősül annak, így például tiltott fürdés, adatszolgáltatással kapcsolatos szabályok megsértése, anyakönyvezéssel kapcsolatos kötelesség megszegése, lakcím-bejelentési kötelesség elmulasztása, kereskedelemre vonatkozó szabályok megsértése, jogosulatlan kereskedelem, bizonylati fegyelem megsértése. Tisztázásra vár, hogy ezeket az ágazati jogszabályok rendezik, vagy majdan a helyi önkormányzatok feladata lesz a magatartás elkövetőjével szembeni közigazgatási bírság kiszabására vonatkozó tényállás megalkotása. Fentiek tükrében terveink szerint arról legkorábban a szeptemberi ülésre készülhet el a végleges előterjesztés. Bízunk abban, hogy addig a felmerülő kérdésekre sikerül választ kapunk.

A koldulás szabályozása a majdani megalkotandó helyi rendeletben az alábbiak szerint történhetne:

„Koldulás: Aki ahatárolt belvárosnak a közterületein és közterületre nyitott helyein kéregetve pénzt vagy egyéb dolgot gyűjtő tevékenységet, vagy erre utaló magatartást tanúsít (néma koldulás), mely nem jár együtt mások zaklatásával, házalással, továbbá nem gyermekkorú személy társaságában, vagy gyermekkorú személy rábírásával történik, tiltott, közösségellenes magatartást valósít meg.

A magatartás elkövetőjével szemben ötvenezer forintig terjedő helyszíni bírság, illetve százötvenezer forintig terjedő közigazgatási bírság kiszabása rendelhető el, amely az önkormányzat saját bevételeit képezi.”

A jövőbeni rendeletalkotáskor tekintettel kell lenni arra is, hogy tiltott, közösségellenes magatartásként nem határozható meg olyan tevékenység vagy mulasztás, amelyet törvény bűncselekménynek vagy szabálysértésnek minősít, úgyszintén, ha a magatartásra törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság kiszabását rendeli.

Szekszárd, 2012. június 6.

Amreinné dr. Gál Klaudia
jegyző